

**PLAN DYDAKTYCZNY NAUCZANIA JĘZYKA POLSKIEGO WG PROGRAMU „PRZESZŁOŚĆ TO DZIŚ”
W II KLASIE LICEUM NA ROK SZKOLNY 2019/2020 (4 godziny w tygodniu)**

NAUCZYCIEL JĘZYKA POLSKIEGO: Renata Zachwieja

Semestr I

Tematyka i problematyka lekcji	Liczba godzin	Teksty literackie, plastyczne, inne	Wymagania na poziom podstawowy
1. Pozytywiści wobec przeszłości i teraźniejszości	4P+2 (jęz.)	<p>Adam Asnyk <i>Daremne żale</i> Eliza Orzeszkowa [<i>Powstańcza mogiła</i>] (fragm. <i>Nad Niemnem</i>) powieści historyczne Henryka Sienkiewicza (przypomnienie lektury z gimnazjum)</p> <p>Jerzy W. Borejsza <i>Noc postyczniowa</i> (fragm.)</p> <p>Anna Kamieńska <i>Niemowa</i></p> <p>Maksymilian Gierymski <i>Patrol powstańczy</i> Artur Grottger <i>Na pobojuwisku</i></p> <p>„Do matury krok po kroku” – informacje dotyczące streszczenia tekstu naukowego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia termin <i>pozytywizm</i>, uwzględniając jej różne odniesienia – wyjaśnia, jakie były historyczne i polityczne źródła polskiego pozytywizmu – korzystając z różnych źródeł wiedzy, charakteryzuje epokę postyczniową – na podstawie fragmentu <i>Nad Niemnem</i> dokonuje analizy i interpretacji opisu mogiły powstańczej, zwracając uwagę na obecną w nim sakralizację – streszcza tekst Jerzego W. Borejszy zgodnie ze wskazówkami z rozdziału „Do matury krok po kroku” – na podstawie fragmentu <i>Nad Niemnem</i> analizuje literackie środki ukształtowania przestrzeni, w której rozgrywa się akcja – interpretuje dzieło malarskie – na przykładzie wybranej powieści historycznej Henryka Sienkiewicza wskazuje cechy gatunkowe – charakteryzuje bohaterów wybranej powieści historycznej Henryka Sienkiewicza – prezentuje sylwetkę ulubionego bohatera powieści historycznej Henryka Sienkiewicza – opisuje wybraną scenę z powieści Henryka Sienkiewicza – interpretuje wiersz Adama Asnyka, określa postawy, o których

			<p>mówi osoba mówiąca w wierszu</p> <ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w projekcie na temat „wieku pary i elektryczności”, zwraca szczególną uwagę na architekturę tego okresu – wymienia cechy tekstów urzędowych – omawia typy tekstów w stylu urzędowym (np. podanie, życiorys, CV, list motywacyjny, sprawozdanie, protokół) – korzysta ze słowników języka polskiego, wyrazów obcych, skrótów i skrótowców – pisze list motywacyjny, CV, pismo w stylu urzędowym
2. Polscy pozytywiści i palące tematy	3P +3 (jęz.)	<p>Eliza Orzeszkowa [<i>Żniwa w Bohatyrowiczach</i>] (fragm. <i>Nad Niemnem</i>), <i>Kilka słów o kobietach</i> (fragm.)</p> <p>Bolesław Prus <i>Kamizelka</i> (przypomnienie lektury z gimnazjum), <i>Wieża paryska</i></p> <p>„Do matury krok po kroku” – informacje dotyczące streszczenia utworu literackiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia główne punkty programu polskich pozytywistów, zwracając uwagę na problematykę wsi, emancypację kobiet oraz asymilację Żydów (tzw. kwestia żydowska) – wyjaśnia, czym były praca organiczna i praca u podstaw – we fragmencie <i>Nad Niemnem</i> przedstawia wygląd wsi w porze żniw, zwracając uwagę na rytualny charakter pracy Bohatyrowiczów, wskazuje zabiegi podkreślające wartość pracy jako źródła nadającego sens życiu człowieka – czyta ze zrozumieniem artykuł Elizy Orzeszkowej – odnajduje w nim informacje o sytuacji kobiet w XIX w. – wyjaśnia pojęcia: <i>emancypantka</i>, <i>feministka</i> (wskazuje różne zakresy użycia, różnice stylistyczne i chronologiczne) – dyskutuje na temat ról społecznych kobiety, zawodów kobiecych itp. – dawniej i współcześnie, zwraca uwagę na znaczenie stereotypu – wykazuje, że tekst Elizy Orzeszkowej ma charakter tekstu publicystycznego – pisze streszczenie <i>Kamizelki</i> zgodnie z sugestiami z rozdziału „Do matury krok po kroku” – na podstawie <i>Kamizelki</i> omawia cechy noweli jako jednego z głównych gatunków pozytywistycznych – określa zasadę kompozycyjną i nastrój noweli – charakteryzuje narratora oraz bohaterów noweli Bolesława Prusa

			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia symboliczne znaczenia kamizelki – określa przesłanie utworu – omawia rolę prasy w pozytywizmie – charakteryzuje styl dziennikarski i publicystyczny – wskazuje różnice między stylem dziennikarskim i publicystycznym – omawia cechy językowe tekstów informacyjnych – charakteryzuje typowe gatunki publicystyczne (esej, reportaż, felieton) – wskazuje cechy felietonu w tekście Bolesława Prusa <i>Wieża paryska</i> – podaje przykłady szablonów językowych – wyjaśnia pojęcie lidu
3. Poszukiwanie prawdy o rzeczywistości	2P+ 2 (jęz.)	<p>Janina Kulczycka- -Saloni [<i>Naturalizm</i>] Agnieszka Drotkiewicz <i>Emma Bovary</i> <i>tańczy na wielu parkietach</i></p> <p>przykłady malarstwa realistycznego zamieszczone w podręczniku</p>	<ul style="list-style-type: none"> – tworzy definicję realizmu – wymienia cechy powieści realistycznej, charakteryzuje jej styl – przy pomocy słownika oraz tekstu Janiny Kulczyckiej-Saloni omawia założenia naturalizmu (wykorzystuje pojęcia, np.: <i>determinizm, dziedziczność</i>) – określa problematykę utworu – na podstawie fragmentu powieści (podr.) omawia technikę kilku punktów widzenia – przygotowuje projekt dotyczący zapożyczeń z różnych języków w języku polskim, zwraca uwagę na kontekst historyczny – przygotowuje prezentację na temat zapożyczeń w języku polskim (przede wszystkim: anglicyzmów, galicyzmów, germanizmów, rusycyzmów, latynizmów) – prezentuje swoje stanowisko w sprawie zapożyczeń w języku polskim, gromadzi argumenty na ten temat, bierze udział w dyskusji
4. Labirynty realizmu	12 +1 (jęz.)	<p>Bolesław Prus <i>Lalka</i> Józef Bachórz [<i>Miłość Wokulskiego</i>]</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, dlaczego powieść (obok noweli i krótkich form prozatorskich) stała się głównym gatunkiem pozytywizmu – na podstawie <i>Lalki</i> omawia cechy powieści dojrzałego realizmu

		<p>Henryk Grynberg [<i>Wizerunek Żyda w literaturze pozytywistycznej</i>] Stefan Chwin [<i>Wizyta u Hersego</i>]</p> <p>Aleksander Gieryski <i>Powisłe</i></p> <p><i>Lalka</i> w reż. Ryszarda Bera i/lub Wojciecha Jerzego Hasa</p> <p>„Do matury krok po kroku” – informacje dotyczące charakterystyki bohatera</p>	<ul style="list-style-type: none"> • charakteryzuje świat przedstawiony utworu • omawia budowę akcji i fabuły • przedstawia szeroki i bogaty obraz życia społecznego (panoramiczność) <ul style="list-style-type: none"> • zwraca uwagę na bogactwo szczegółów • wskazuje rolę każdego z narratorów • charakteryzuje bohaterów, ich motywacje, osobowości, język itp. – analizuje sposoby indywidualizacji postaci – wskazuje cechy typowe w zindywidualizowanych postaciach – przedstawia krytyczny i pesymistyczny obraz polskiego społeczeństwa zawarty w <i>Lalce</i> (wielkie rozczarowania epoki i kryzys programu pozytywistycznego) – interpretuje <i>Lalkę</i> jako powieść o miłości, społeczeństwie, rodzącym się kapitalizmie, „rozkładzie” społecznym, mieście – charakteryzuje Wokulskiego jako złożoną postać o cechach romantycznych i pozytywistycznych – odczytuje informacje ukryte w języku ezopowym, jakim mówi się o powstaniu styczniowym i wcześniejszych zrywach narodowowyzwoleńczych – przywołuje cytaty dotyczące sytuacji warszawskich Żydów, komentuje relacje Polaków z innymi nacjami – czyta literaturę naukową i przetwarza zaczerpnięte z niej informacje – pisze pracę (rozprawka, esej, opinia) na temat swojego odczytania <i>Lalki</i> Bolesława Prusa – zgodnie ze wskazówkami z rozdziału „Do matury krok po kroku” pisze charakterystykę Stanisława Wokulskiego, prezentując złożoną sylwetkę psychiczną bohatera (dodatkowo tworzy konspekt własnej pracy) – ćwiczy umiejętność pracy z fragmentem utworu literackiego – na podstawie zamieszczonego w podręczniku fragmentu <i>Lalki</i>
--	--	--	--

			<p>pisze charakterystykę Szlangbauma</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia pojęcia: <i>socjolekt, argotyzm, profesjolekt</i> – wskazuje różnice między socjolektem a profesjolektem – podaje przykłady argotyzmów charakterystycznych dla gwary szkolnej, przygotowuje na ten temat dłuższą wypowiedź, wykorzystując wiedzę z różnych źródeł
5. Pytania o wartości	2 P +2 (jęz.)	<p>Fiodor Dostojewski <i>Zbrodnia i kara (fragm.)</i></p> <p>Lew Szestow [<i>Wybory Raskolnikowa</i>]</p> <p>Bolesław Prus <i>Z legend dawnego Egiptu</i></p> <p>Ilja Repin <i>Nie oczekiwali</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – określa problematykę <i>Zbrodni i kary</i> – wyraża własną opinię na temat dzieła Fiodora Dostojewskiego – czyta ze zrozumieniem tekst Lwa Szestowa – charakteryzuje język polski w czasach pozytywizmu, zwracając uwagę na wpływ języka zaborców na polszczyznę XIX w. – w noweli <i>Z legend dawnego Egiptu</i> odnajduje cechy typowe dla języka pozytywizmu oraz stylu Bolesława Prusa – omawia zjawisko archaizacji w literaturze pozytywistycznej na przykładzie wybranej powieści Henryka Sienkiewicza
Synteza wiadomości o literaturze i sztuce pozytywizmu	2–3	<p>Zagadnienia:</p> <p>utilitaryzm w literaturze i sztuce; optymistyczne i pesymistyczne oblicze polskiego pozytywizmu; wiara w postęp i agnostycyzm; realizm i naturalizm w literaturze i sztuce; powieść dojrzałego realizmu; problem zła.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie znanych utworów przedstawia główne postawy, prądy filozoficzne i kierunki w literaturze pozytywistycznej – na wybranych przykładach charakteryzuje główne gatunki pozytywistyczne: powieść, nowelę, powieść historyczną – określa rolę publicystyki – charakteryzuje program polskich pozytywistów
Praca klasowa obejmująca poznane utwory pozytywistyczne	2	Wypracowanie, poprawa	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest estetyka wypowiedzi – dba o estetykę własnych wypowiedzi – pisemnych i ustnych – dostrzega w wypowiedziach własnych i cudzych błędy językowe, poprawia je – określa podstawowe typy błędów językowych – wyjaśnia, jaka jest norma składniowa współczesnej polszczyzny i

			<p>kiedy następuje jej naruszenie (na przykładzie konkretnych wypowiedzi)</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, jaka jest norma fleksyjna współczesnej polszczyzny i kiedy następuje jej naruszenie (na przykładzie konkretnych wypowiedzi)
1. Nastroje epoki, nowe pytania	4P	<p>Kazimierz Przerwa- -Tetmajer <i>Koniec wieku XIX, Lubię, kiedy kobieta, Hymn do nirwany, Anioł Pański</i> Antoni Lange <i>Rozmyślania</i> (wybór wg podręcznika) Stanisław Korab Brzozowski <i>O przyjdź!</i> Leopold Staff <i>Deszcz jesienny, Kowal</i></p> <p>przykłady malarstwa secesyjnego, w tym <i>Pocahunek</i> Gustava Klimta</p> <p>przykłady dzieł sztuki o inspiracjach orientalnych</p> <p>Teresa Walas, <i>Ku otchłani</i> (fragm.)</p> <p>Czesław Miłosz, <i>Traktat poetycki</i> (fragm.) wiersze poetów współczesnych, np. Marcina Świetlickiego</p>	<ul style="list-style-type: none"> – czyta wiersze młodopolskie z właściwą dykcją i intonacją – określa nastrój i uczucia podmiotu lirycznego – odnajduje w wierszach typowe dla schyłku wieku postawy dekadentyzmu, znużenia, przesytu – wskazuje środki stylistyczne tworzące nastrój melancholii, smutku, przygnębienia, nieokreślonej tęsknoty – na podstawie utworów wskazuje różne drogi ucieczki od „bólu istnienia”, takie jak nirwana, miłość zmysłowa, sztuka – wskazuje charakterystyczne symbole i motywy młodopolskie (np. „osmętnica”, sen, droga, rzeka, dym), interpretuje je – charakteryzuje warstwę brzmieniową czytanych utworów – wyjaśnia przyczyny nagromadzenia motywów eschatologicznych i związanych z młodopolską duchowością – wymienia i wyjaśnia nazwy epoki: <i>Młoda Polska, modernizm, fin de siècle, neoromantyzm</i> – na podstawie przykładowej interpretacji wiersza <i>Kowal</i> przygotowuje własną (pisemną lub ustną) interpretację tego utworu – wskazuje reminiscencje młodopolskie w wierszach poetów współczesnych – porównuje postawy schyłku wieków XIX i XX
2. Być artystą	10P+2 (jęz.)	<p>Kazimierz Przerwa--Tetmajer <i>Evviva l'arte</i></p> <p>Charles Baudelaire <i>Padlina</i></p> <p>Bożena Sadkowska <i>Homo dandys</i> (fragm.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie wiersza Kazimierza Przerwy-Tetmajera określa młodopolską koncepcję artysty i sztuki – wyjaśnia, na czym polegał konflikt artysty z filistrem – określa rolę, jaką przypisywano sztuce i wyjaśnia przyczyny młodopolskiego kultu sztuki i artysty – wyjaśnia, dlaczego prawdziwa sztuka musiała być, zdaniem twórców młodopolskich, elitarna – charakteryzuje styl życia cyganerii (bohemy) artystycznej,

		<p>Wybrane dzieła malarskie podejmujące tematykę artysty i sztuki; Jacek Malczewski <i>Artysta i chimera</i>, Wojciech Weiss <i>Autoportret z maskami</i>, James Ensor <i>Ensor z maskami</i>, Witold Wojtkiewicz <i>Cyganeria</i></p> <p>Andrzej Bursa <i>Ja chciałbym być poetą</i></p>	<p>wymienia znanych twórców (np. związanych z Krakowem), kawiarnie, przytacza anegdoty itd.</p> <ul style="list-style-type: none"> – czyta ze zrozumieniem tekst Bożeny Sadkowskiej na temat dandyzmu, charakteryzuje postawę młodopolskiego dandyzmu – porównuje młodopolską koncepcję artysty z wizją romantyczną (kreacja poety; jego powinności wobec narodu) – interpretuje dzieła sztuki podejmujące temat artysty i jego dzieła – na podstawie poznanych tekstów literackich i malarskich przedstawia własne refleksje na temat roli artysty i sztuki – na podstawie poznanych tekstów literackich i malarskich pisze dłuższą pracę na temat artysty i jego dzieła, korzysta z różnych źródeł wiedzy – na podstawie informacji z podręcznika oraz innych źródeł wiedzy przygotowuje dłuższą wypowiedź na temat zapożyczeń we współczesnym języku polskim – podaje przykłady różnych typów zapożyczeń
<p>3. Poeci w poszukiwaniu istoty świata i nowego języka</p>	<p>4P+1 (jęz.)</p>	<p>Kazimierz Przerwa--Tetmajer <i>Melodia mgieł nocnych (Nad Czarnym Stawem Gąsienicowym)</i> Arhur Rimbaud <i>Statek pijany</i> Jan Kasprówicz <i>Krzak dzikiej róży w Ciemnych Smreczynach</i></p> <p>Maria Podraza- -Kwiatkowska <i>Symbolizm i symbolika w poezji Młodej Polski</i> (fragm.)</p> <p>Przykłady malarstwa impresjonistycznego, symbolistycznego, ekspresjonistycznego Jan Kasprówicz, <i>Dies irae</i> (fragm.), [<i>Witajcie kochane góry...</i>]; [<i>Rozmiłowała</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – przedstawia własne wrażenia związane z omawianymi tekstami – w czytanych wierszach rozpoznaje charakterystyczne dla Młodej Polski style i poetyki: impresjonizm, symbolizm, ekspresjonizm, klasycyzm – na podstawie wybranych utworów określa charakterystyczne cechy stylu impresjonistycznego – wyjaśnia terminy: <i>synestezja</i>, <i>psychizacji pejzażu</i> – na podstawie konkretnych utworów określa charakterystyczne cechy stylu ekspresjonistycznego – wyjaśnia młodopolską koncepcję symbolu (na konkretnych przykładach); dostrzega różnicę między symbolem a alegorią, wyjaśnia ją – interpretuje symbole zawarte w czytanych utworach oraz w malarstwie – korzystając z różnych źródeł, omawia przykłady stylów w malarstwie i muzyce; podaje nazwiska najśłynniejszych twórców

		<p><i>się ma dusza...]</i> Leopold Staff <i>Przedśpiew</i> Jonasz Kofta <i>Rimbaud, Aniele, stróżu mój</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje gatunki liryki młodopolskiej: sonet, liryk – charakteryzuje rolę konwencji hymnicznej w <i>Dies irae</i> – pisze pracę na temat wybranego wiersza, kierując się wskazówką interpretacyjną podaną w temacie – czyta ze zrozumieniem tekst Marii Podrazy-Kwiatkowskiej – wyjaśnia termin <i>znak</i> – omawia typy znaków – podaje przykłady wybranych typów znaków
4. Nowa proza – Żeromski, Conrad	4P	<p>Stefan Żeromski <i>Wierna rzeka</i> Joseph Conrad <i>Jądro ciemności</i> (fragm.) Zdzisław Najder <i>Sztuka i wierność. Szkice o twórczości Josepha Conrada</i> (fragm.) <i>Czas Apokalipsy</i>, reż. Francis Coppola</p>	<ul style="list-style-type: none"> – bierze udział w dyskusji na temat stosunku Stefana Żeromskiego do powstania styczniowego; zwraca uwagę na ocenę polityczną oraz moralną; przedstawia różne postawy wobec zrywu narodowego, w tym stosunek chłopów – interpretuje symbolikę scen i obrazów – odnajduje w powieści odbicie problemów społecznych, narodowych i egzystencjalnych – na podstawie czytanych utworów i ich fragmentów określa charakterystyczne cechy powieści młodopolskiej – określa perspektywę, z jakiej prowadzona jest narracja w czytanych utworach – wskazuje charakterystyczne cechy stylu prozy Stefana Żeromskiego – opisuje świat przedstawiony w powieści Josepha Conrada – wskazuje główne cechy poetyki utworu (impresjonizm i symbolizm, różne style, jakimi posługuje się narrator, kompozycja, psychologizm, powieści) – określa perspektywę narracji i jej związek z kreowaniem sylwetki bohatera – analizuje motywy decyzji bohatera, ustosunkowuje się do nich – rozpatruje problem, z którym boryka się Marlow: czy zbrodnia i szaleństwo są wytworem warunków zewnętrznych czy stałymi elementami natury ludzkiej

			<ul style="list-style-type: none"> – pisze pracę na temat: Jakie tajemnice ludzkiej psychiki pokazują Żeromski i Conrad? – na podstawie tekstu Zdzisława Najdera oraz znajomości <i>Jądra ciemności</i> przygotowuje wypowiedź na temat: Czy dla czytelnika z początku XXI w. Joseph Conrad pozostaje pisarzem nowoczesnym?
5. Młodopolskie poszukiwania pierwotności	4P 2 (jęz.)	<p>Władysław Stanisław Reymont <i>Chłopi</i> (tom I)</p> <p>Kazimierz Wyka <i>Reymont, czyli ucieczka do życia</i> (fragm.)</p> <p>Malarstwo przedstawiające tematy wiejskie (np. Leon Wyczółkowski, Teodor Axentowicz, Ferdynand Ruszczyc i inni)</p> <p>Tadeusz Nowak <i>A jak królem, a jak katem będziesz...</i> (fragm.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – opisuje przestrzeń wsi jako zamkniętą enklawę i przestrzeń mityczną – wskazuje w powieści różne porządki czasowe („rytmy i toki”) – interpretuje fakt, iż życie w Lipcach toczy się poza konkretnym czasem – charakteryzuje moralność, wierzenia i obyczajowość mieszkańców Lipiec – wskazuje ich chrześcijańskie i pozachrześcijańskie korzenie – charakteryzuje różnorodne związki człowieka z naturą ukazane w <i>Chłopach</i> – wskazuje różne oblicza narratora i interpretuje ten fakt – określa charakter i funkcję stylizacji gwarowej – na przykładzie wybranych dzieł sztuki porównuje sposób ukazania tematów wiejskich w literaturze i malarstwie – przygotowuje wypowiedź na temat: Praca w życiu bohaterów powieści Reymonta <i>Chłopi</i> – omawia najważniejsze dialekty, wskazując najważniejsze cechy każdego z nich – wymienia typy regionalizmów – bierze udział w dyskusji na temat przyczyn zaniku gwar i dialektów we współczesnej polszczyźnie
Stanisław Wyspiański i teatr modernistyczny	10P+1 (jęz.)	<p>Stanisław Wyspiański <i>Wesele</i>, [<i>Niech nikt nad grobem mi nie płacze...</i>]</p> <p>Tadeusz Żeleński-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – interpretuje <i>Wesele</i> wskazując jego dwupłaszczyznowość – na podstawie <i>Plotki...</i> przedstawia historyczne realia <i>Wesela</i>, ukazane postacie, sytuacje, anegdoty itp. – charakteryzuje postacie z <i>Wesela</i>, zwracając uwagę na ich

		<p>-Boy Plotka o „Weselu” (fragm.)</p> <p>Franciszek Ziejka <i>Magia „Wesela”</i></p> <p><i>Wesele</i> w reż. Andrzeja Wajdy</p> <p>Przykłady malarstwa modernistycznego, w tym obrazy Stanisława Wyspiańskiego, <i>Taniec</i> Wojciecha Weissa, <i>Błędne koło</i> Jacka Malczewskiego</p> <p>Ponadto teksty, na podstawie których uczeń bada język okresu Młodej Polski: Jan Kasprówicz <i>Sonet XV</i>, Kazimierz Przerwa-Tetmajer <i>Wszystko umiera z smutkiem i żałobą...</i>, <i>O sonecie</i>, <i>Mów do mnie jeszcze...</i>, <i>Bez co się święci dostali na kępę</i>, Tadeusz Miciński <i>Bądź zdrowa!</i></p> <p><i>Teatralny cyrograf</i> – wywiad z Grzegorzem Jarzyną i Krzysztofem Warlikowskim (fragm.)</p>	<p>portrety psychologiczne i indywidualizację języka</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje elementy symboliczne: osoby dramatu, przedmioty, sceny – interpretuje je, wykorzystując konteksty historyczne, literackie i artystyczne – wyjaśnia, czym była młodopolska chłopomania i w jaki sposób odzwierciedliła się w dramacie – na podstawie dramatu ukazuje złożone relacje między chłopami a inteligencją, demaskując mit solidaryzmu narodowego – interpretuje chocholi taniec, wskazując różne możliwe odczytania tej sceny – tworzy spójną interpretację <i>Wesela</i> jako dramatu o polskich sprawach, pisze pracę na ten temat – sięga do albumów malarstwa, szukając analogii dla ukazanych w <i>Weselu</i> postaci – zwraca uwagę na inspiracje malarstwem Matejki – wyjaśnia, na czym polegała młodopolska synteza sztuk – wypowiada się na temat twórczości dramatycznej Wyspiańskiego, odnosząc się do terminu <i>neoromantyzm</i> – interpretuje autobiograficzny wiersz Wyspiańskiego, podkreślając symboliczny związek artysty z Krakowem i Wawelem – świętym miejscem polskości – analizuje środki filmowe wykorzystane w <i>Weselu</i> Wajdy – określa rolę warstwy dźwiękowej i wizualnej w filmie – posługuje się terminami: <i>metafora filmowa</i>, <i>symbol filmowy</i> – charakteryzuje język okresu Młodej Polski, podaje przykłady typowe dla języka poezji, prozy i dramatu – porównuje język wybranych tekstów literackich okresu Młodej Polski, zwracając uwagę na dobór słownictwa, styl, składnię, obrazowanie
Synteza wiadomości	2–3	Zagadnienia: dekadencki katastrofizm	– wskazuje najważniejsze wątki i tematy literatury i sztuki Młodej Polski

o literaturze i sztuce Młodej Polski		i modernistyczne cierpienie; rola artysty i sztuki; artysta i tłum; sztuka Młodej Polski: impresjonizm, ekspresjonizm, symbolizm, naturalizm; neoromantyzm.	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje główne prądy i kierunki artystyczne epoki – na podstawie wskazanych utworów – charakteryzuje dramat symboliczny – określa kierunki rozwoju powieści młodopolskiej (eksperymenty, inspiracje naturalistyczne, liryzacja, psychologizm) – w poznanych utworach wskazuje obecność toposów, archetypów i symboli:
Praca klasowa obejmująca utwory literackie i sztukę młodopolską	2+1	Wypracowanie, poprawa	<ul style="list-style-type: none"> – wie, czym jest estetyka wypowiedzi – dba o estetykę własnych wypowiedzi – pisemnych i ustnych – dostrzega w wypowiedziach własnych i cudzych błędy językowe, poprawia je – określa podstawowe typy błędów językowych

Semestr II

1. Na progu XX wieku	2R+ 1M	<p>„Do matury krok po kroku” – Filippo Tommaso Marinetti, <i>Manifest futuryzmu</i> (fragmenty)</p> <p>przykłady obrazów, filmów i innych dzieł sztuki pochodzących z początku XX w.</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje główne źródła zmian świadomości społecznej i artystycznej po I wojnie światowej (np. zmiany polityczne, rozwój techniki, nowe idee społeczne) – czyta manifest Marinettiego; dostrzega prowokacyjność tekstu i postawę buntu – pisze wypowiedź, w której polemizuje z argumentami zawartymi w manifestie Marinettiego (przygotowuje kontrargumenty) – w manifestie Marinettiego wskazuje charakterystyczne cechy futuryzmu jako kierunku sztuki początków XX w. (pochwała męskiej energii, witalizmu, nowoczesności, bunt przeciw tradycji) – wymienia główne tendencje i hasła związane z nowymi kierunkami w sztuce (np. aktywizm, zmiana, bunt, szybkość, rozwój cywilizacyjny, masowość, zwrot ku przyszłości, odejście od naśladowczego opisu rzeczywistości – antymimetyzm,
----------------------	-----------	--	--

			<p>deformacja, karykatura i groteska), krótko je komentuje i ilustruje przykładami dzieł sztuki awangardowej, wskazuje charakterystyczne cechy tych dzieł</p> <ul style="list-style-type: none"> – ogólnie wyjaśnia terminy: <i>awangarda, modernizm i nowoczesność</i> – przedstawia związki, jakie między nimi zachodzą – określa postawę twórczą reprezentowaną przez artystę awangardowego – wymienia i krótko charakteryzuje kierunki artystyczne początków XX w.: futuryzm, ekspresjonizm, surrealizm, dadaizm, kubizm, abstrakcjonizm – przygotowuje prezentację na temat kierunków artystycznych początków XX w.
2. Poezja Polski niepodległej: energia nowoczesności	2P+2 (jęz.)	<p>Julian Tuwim <i>Chrystus miasta, Do krytyków</i> Maria Pawlikowska- -Jasnorzewska <i>Płyty Carusa</i> (fragmenty cyklu) Bruno Jasiński <i>But w butonierce</i> Julian Przyboś <i>Na kołach, Wieczór</i> Tadeusz Peiper <i>Miasto. Masa. Maszyna</i> (fragment) wiersze Marii Pawlikowskiej- -Jasnorzewskiej (przypomnienie lektury z gimnazjum)</p> <p>Michał Głowiński, Janusz Sławiński, [Miasto w poezji]</p> <p>Béla Bartók <i>Allegro barbaro</i> Enrico Caruso <i>Mamma mia, che vo 'sape</i> Ewa Demarczyk <i>Pocałunki</i>, słowa Maria Pawlikowska-</p>	<ul style="list-style-type: none"> – podaje przyczyny nowego podejścia do twórczości poetyckiej poezji w polskiej poezji dwudziestolecia międzywojennego (nastawienie na nowoczesność – mit nowoczesności, nowa tematyka, nowy bohater, nowy podmiot, język potoczny, kontekst historyczny, proces demokratyzacji poezji) – wyjaśnia termin: <i>dwudziestolecie międzywojenne</i> – wymienia najważniejsze składniki mitu nowoczesności – interpretuje czytane utwory: wskazuje na codzienność i sprawy „zwyczajne” jako tematy poetyckie, na nowego bohatera (szary człowiek i tłum), fascynację techniką i przestrzenią wielkomięską, witalność, dynamizm, odrzucenie tradycji i pochwałę cywilizacji, zachwyt nad nowymi wynalazkami i dziedzinami sztuki (np. gramofon, film) itp. – opisuje postawy podmiotów lirycznych czytanych utworów – opisuje poetykę czytanych utworów, wskazuje nowatorstwo formalne (np. język potoczny w wierszach skamandrytów, „spiętrzoną” metaforę i elipsę w wierszach Juliana Przybosia, odejście od rygorów wersyfikacyjno-składniowych itp.); charakteryzuje warstwę brzmieniową (rytm) wierszy itp. – wskazuje językowe formy deprecjatywne i określa ich funkcję

		-Jasnorzewska, muzyka Zygmunt Konieczny	<ul style="list-style-type: none"> – w czytanych utworach wskazuje indywidualne, specyficzne dla poszczególnych twórców dwudziestolecia cechy i tematy (np. fascynację słowem i jego brzmieniem u Juliana Tuwima; motyw miłości i śmierci oraz kobiecości w poezji Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej; nowe wymiary przestrzeni miejskiej w wierszach Tadeusza Peipera i Juliana Przybosa) – wymienia i krótko omawia utwory Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej poznane w gimnazjum – wyjaśnia krótko, jaką rolę w życiu literackim dwudziestolecia odgrywała kawiarnia literacka – na podstawie czytanych wierszy i wiadomości z podręcznika, *a także samodzielnie wyszukanych informacji w różnych źródłach, prezentuje Skamandrytów i Awangardę Krakowską jako grupy poetyckie – przygotowuje prezentację na temat twórczości Marii Pawlikowskiej-Jasnorzewskiej, korzystając z różnych źródeł – pisze pracę porównawczą na temat poezji romantyków, skamandrytów i poetów Awangardy Krakowskiej – omawia różne sposoby rozumienia języka potocznego, podaje przykłady – na wybranych przykładach omawia cechy stylu potocznego – rozpoznaje teksty w stylu potocznym – rozpoznaje związki frazeologiczne nacechowane emocjonalnie – przygotowuje argumenty do dyskusji na temat skutków posługiwania się wulgaryzmami – korzysta ze słownika wyrazów bliskoznacznych
3. Poezja po I wojnie światowej. W kręgu tradycji	3P	Leopold Staff <i>Wysokie drzewa, Bonaccia, Harmonia</i> Julian Tuwim <i>Sitowie, Zmęczenie</i> Jarosław Iwaszkiewicz, <i>Lipiec, Źródło Aretuzy</i>	<ul style="list-style-type: none"> – analizuje i interpretuje czytane wiersze – określa ich nastrój i wskazuje tworzące go środki poetyckie – analizuje budowę wersyfikacyjno-składniową utworów, słownictwo, środki stylistyczne, wskazuje ich związek z klasycznym wzorcem poezji

		<p>Eugeniusz Zak <i>Romans pasterski</i> źródło Aretuzy w Syrakuzach na Sycylii (fotografia z 1910 r.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – wskazuje funkcjonowanie motywu harmonii w wierszach Leopolda Staffa, Juliana Tuwima, – wskazuje i interpretuje nawiązania kulturowe obecne w czytanych utworach (np. topos <i>otium – negotium</i>, motywy powrotu, topos sielanki) – określa postawę poety i koncepcję poezji wyłaniające się z wierszy – określa dziedzictwo kulturowe obecne w czytanych wierszach (nawiązania „śródziemnomorskie”, przywoływane dzieła sztuki, „rzecz czarnoleska” itp.) – interpretuje obraz <i>Romans pasterski</i>, zwracając uwagę na motyw sielanki – na podstawie znanych utworów (dzieł sztuki) wyjaśnia symbolikę źródła i jej znaczenie w kulturze europejskiej – wyjaśnia terminy: <i>klasycyzm, klasyczny</i>, wskazując różne ich znaczenia – pisze interpretację porównawczą <i>Pieśni IX</i> Jana Kochanowskiego i wiersza <i>Harmonia</i> Leopolda Staffa
<p>4. Polityka i psychologia. Proza realistyczna w dwudziestoleciu międzywojennym</p>	<p>9P+2M</p>	<p>Stefan Żeromski <i>Przedwiośnie</i> Zofia Nałkowska <i>Granica</i> Maria Kuncewiczowa <i>Cudzoziemka</i> (fragm.) Jarosław Iwaszkiewicz, <i>Panny z Wilka</i> (fragm.) „Do matury krok po kroku” – polemika Paul Delvaux <i>Kobieta siedząca przed lustrem</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza i opowiada fragmenty (wybrane wątki) <i>Przedwiośnia</i>, relacjonuje (opisuje) świat przedstawiony w powieści – charakteryzuje przestrzeń powieściową ukazującą polską rzeczywistość; dostrzega jej symboliczny wymiar (np.: przygraniczna wieś, do której przyjeżdża Cezary, Nawłóć, Chłodek, dzielnice Warszawy, marsz na Belweder) – opisuje kreację głównego bohatera: przedstawia etapy jego dojrzewania i edukacji, określa jego przynależność pokoleniową, rewolucyjny rodowód, sposób widzenia polskiej rzeczywistości (konfrontacja marzeń z rzeczywistością), wydany przez niego sąd o Polsce itp. – przedstawia poglądy różnych bohaterów na temat rewolucji – dostrzega i komentuje dialogową konstrukcję III części

			<p>utworu (zderzenie równorzędnych racji w polemice Cezarego, Gajowca i Antoniego Lulka)</p> <ul style="list-style-type: none"> – *interpretuje otwarte zakończenie losów bohatera – wskazuje dwa typy narracji obecne w powieści (narrację auktorialną i personalną) i określa ich funkcje – wyjaśnia metaforyczny sens tytułu powieści i tytułów jej części – interpretuje <i>Przedwiośnie</i> jako powieść wyrastającą z rozczarowania pierwszymi latami niepodległości (wskazuje i komentuje właściwe fragmenty utworu) – na podstawie tekstu Zdzisława Adamczyka wyjaśnia znaczenie opowieści o szklanych domach – odczytuje wymowę opowieści o szklanych domach w kontekście całej powieści – opracowuje wypowiedź polemiczną w stosunku do Cezarego Baryki (wykorzystuje wskazówki zawarte w rozdziale „Do matury krok po kroku”) – rozpoznaje zasadę kompozycyjną <i>Granicy</i> (inwersja czasowa) i określa jej funkcję (przedstawienie motywów działania oraz złożoności prawdy o człowieku) – przedstawia charakterystykę głównego bohatera powieści; zwraca uwagę na różne źródła informacji i relatywność oceny tej postaci, próbuje dociec o niej prawdy – określa punkt widzenia narratora powieści – formułuje własną ocenę postaci Zenona i ją uzasadnia; dostrzega tragizm bohatera oraz wskazuje na jego społeczne i psychologiczne źródła – relacjonuje i komentuje refleksje narratora <i>Granicy</i> na temat ludzkiego życia – interpretuje tytuł powieści, dostrzegając jego wieloznaczność (płaszczyzna psychologiczno-moralna, społeczno-polityczna, filozoficzna itp.)
--	--	--	---

			<ul style="list-style-type: none"> – pisze charakterystykę wybranej postaci kobiecej – opisuje sposób prowadzenia narracji w <i>Pannach z Wilka</i>, zwracając uwagę na zmianę czasów (przeszły, teraźniejszy); wskazuje na nakładanie się planów czasowych – określa, co jest głównym przedmiotem obserwacji narratora (myśli, wspomnienia bohatera, jego wnętrze) – przygotowuje charakterystykę porównawczą trzech bohaterek: z pozytywizmu, Młodej Polski, dwudziestolecia międzywojennego
5. Groteska. Wobec tajemnicy istnienia	4P	<p>karnawał i groteska w sztuce europejskiej, np.: Pieter Bruegel <i>Walka karnawału z postem</i> Hieronimus Bosch <i>Kuszenie św. Antoniego</i> karykatura starej kobiety Leonarda da Vinci Francisco Goya <i>Niech wiedzą, jacyśmy dostojni</i> Stanisław Ignacy Witkiewicz <i>Portret Stefana Glassa</i> James Ensor <i>Wjazd Chrystusa do Brukseli</i></p> <p>Bolesław Leśmian <i>Topielec, Dusiołek, Szewczyk, Poeta, Dziewczyna</i></p> <p>Ewa Demarczyk <i>Garbus</i>, słowa Bolesław Leśmian, muzyka Zygmunt Konieczny</p> <p>Bruno Schulz <i>Sierpień, Wiosna</i> (fragmenty)</p> <p>rycina Brunona Schulza</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie utworów Bolesława Leśmiana, Brunona Schulza i wybranych dzieł sztuki wyjaśnia, czym jest groteska i jakie są jej cechy – interpretuje wiersze Bolesława Leśmiana, wnioskując na podstawie analizy (dokonanej pod kierunkiem nauczyciela) – opisuje charakter świata wykreowanego w wierszach, dostrzega jego symboliczny charakter i filozoficzne przesłanie – wskazuje specyfikę języka artystycznego Bolesława Leśmiana (rodzaje neologizmów i ich funkcje, rytm) – wskazuje w poznanych wierszach inspiracje ludowe (np. ballada, meliczność, postacie rodem z baśni ludowych, antropomorficzne widzenie sił natury) i wyjaśnia, w jaki sposób poeta je przetwarza, włączając w swoją wizję świata – w czytanych wierszach wskazuje elementy humoru i ludowej groteski, określa ich funkcje – przedstawia własne odczucia i wrażenia związane z omawianymi opowiadaniem Brunona Schulza – podaje podstawowe informacje na temat Brunona Schulza i Drohobycza – interpretuje fragment prozy, odnajdując w nim elementy autobiograficzne i wyjaśniając, w jaki sposób zostały one przetworzone – śledzi i interpretuje inicjacje (wtajemniczenia), których

		<p>Marc Chagall <i>Zielony skrzypek</i> kadr z <i>Sanatorium pod klepsydrą</i> w reżyserii Wojciecha Jerzego Hasa</p> <p>Franz Kafka <i>Proces (fragm.)</i></p>	<p>doświadcza bohater <i>Sierpnia i Wiosny</i></p> <ul style="list-style-type: none"> – przedstawia groteskowy opis człowieka na podstawie opowiadania <i>Sierpień</i> – wyjaśnia, dlaczego Bruno Schulz uważa dzieciństwo za „genialną epokę” i czas święty – analizuje i charakteryzuje język poetycki Brunona Schulza (części mowy i ich funkcje, odwołanie się do wrażeń zmysłowych, dynamizacja opisu, metafory i ich charakter, animizacje i antropomorfizacje itp.) – prezentuje w dyskusji swoją interpretację <i>Procesu</i>, wykorzystuje interpretacje znajdujące się w podręczniku – zbiera materiały do prezentacji: Dzieciństwo i młodość w literaturze i sztuce dwóch wybranych epok; pisze wstęp do tej prezentacji; sporządza bibliografię
<p>6. Groteska. Wobec społeczeństwa i historii</p>	<p>3P+3 (jęz.)</p>	<p>Witold Gombrowicz <i>Ferdydurke</i></p> <p>Zdzisław Łapiński <i>Ja, Ferdydurke</i> (fragment)</p> <p>okładka pierwszego wydania <i>Ferdydurke</i> z rysunkiem Brunona Schulza okładka hiszpańskiego wydania <i>Ferdydurke</i> z 2001 r. z wykorzystaniem grafiki Rolanda Topora</p> <p>Stanisław Ignacy Witkiewicz <i>Szewcy</i> Michał Bułhakow <i>Mistrz i Małgorzata</i> (fragm.)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza (opowiada, relacjonuje) utwór – interpretuje znane sobie fragmenty utworu, np. przebudzenie bohatera, zaprowadzenie go do szkoły, pojedynki Syfona z Miętusem – przedstawia bohatera, wskazując różne jego „ja” oraz określając role (formy), jakie zostają mu narzucone – ocenia wpływ, jaki na bohatera mają inni ludzie (a więc: w jaki sposób człowiek jest określany przez relacje międzyludzkie) – wyjaśnia symboliczny sens kolejnych ucieczek Józia (ocenia, czy możliwe jest uwolnienie się człowieka od narzucanej mu formy) – wyjaśnia, jak Witold Gombrowicz rozumie dojrzałość (i niedojrzałość) człowieka – w czytanych fragmentach wskazuje elementy parodii, groteski, karykatury, aluzje literackie i kulturowe; określa ich funkcje (np. kompromitacja określonych środowisk społecznych, zachowań, postaw) – ocenia obraz środowisk społecznych ukazanych w powieści: szkoła, dom (rodzina mieszczańska), dwór ziemiański, zwracając

			<p>uwagę na rolę tradycji, która je ukształtowała</p> <ul style="list-style-type: none">– interpretuje groteskową symbolikę części ciała (np. twarz-gęba, głowa walcząca z łydką)– wskazuje sformułowania charakterystyczne dla groteskowego kodu Witolda Gombrowicza i wyjaśnia ich sens (np. pupa, gęba, łydka, patrzeć belfrem)– czyta i interpretuje wskazane fragmenty dramatu (np. z podręcznika)– charakteryzuje język i styl dramatu, wskazując wymieszanie stylów, neologizmy, hybrydy, aluzje i przytoczenia, ocenia ich funkcje i ogólny efekt– wyjaśnia, czym jest hybryda językowa, podając przykłady– w czytanim fragmencie wskazuje cechy groteski, określa jej funkcje– porównuje <i>Szewców</i> z innymi rodzajami dramatu, np. antycznym, klasycznym, szekspirowskim, romantycznym (dokonuje syntezy materiału)– wskazuje różne plany narracyjne powieści <i>Mistrz i Małgorzata</i> Michaiła Bułhakowa, określa zasadę kompozycyjną utworu– dostrzega i interpretuje powiązanie elementów realistycznych i fantastycznych <p>sposób i cel wykorzystania motywów biblijnych</p> <ul style="list-style-type: none">– pisze pracę nawiązującą do <i>Ferdydurke</i> (odpowiada na pytanie, czy możliwa jest ucieczka od formy, czy jest do pomyślenia autentyczność)– omawia język dwudziestolecia międzywojennego (rozdziela i charakteryzuje modele stylistyczne języka poetyckiego – epigoński styl młodopolski, styl skamandrycki, styl awangardowy, styl futurystyczny – oraz prozy artystycznej – styl prozy realistycznej, styl prozy nowatorskiej)
--	--	--	--

			<ul style="list-style-type: none"> – analizuje język wybranych tekstów artystycznych z dwudziestolecia międzywojennego, zwraca uwagę na cechy składniowe, leksykę, nacechowanie stylistyczne, figury, tropy, elementy stylizacji, obrazowanie – przygotowuje prezentację na temat języka dwudziestolecia międzywojennego
7. Katastrofizm i katastrofa	4P+2R+2 (jęz.)	<p>Czesław Miłosz <i>O książce</i> Józef Czechowicz <i>przez kresy, żal</i> Konstanty Ildefons Gałczyński <i>Koniec świata. Wizje świętego Ildefonsa...</i> (fragmenty), wiersze liryczne (przypomnienie lektury z gimnazjum)</p> <p>George Grosz <i>Podpory społeczeństwa</i> Hubert i Jan van Eyck <i>Adoracja baranka mistycznego</i></p> <p>Krzysztof Kamil Baczyński <i>Pokolenie, Elegia o... [chłopcu polskim], Z lasu, Wyroki, Niebo złote ci otworzę</i> Aleksander Kamiński, <i>Kamienie na szaniec</i> (przypomnienie lektury z gimnazjum)</p> <p>Krzysztof Kamil Baczyński <i>Pokolenie</i> – rysunek zdjęcia z klęski wrześniowej i powstania warszawskiego Ewa Demarczyk <i>Wiersze wojenne</i>, słowa Krzysztof Kamil Baczyński, muzyka Zygmunt Konieczny</p>	<ul style="list-style-type: none"> – na podstawie czytanych wierszy określa nastroje lat 30. (rozczarowanie, niepewność, przecucie katastrofy itp.) – wskazuje polityczne i społeczne źródła nastrojów katastroficznych, znajduje ich odbicie w czytanych wierszach i w sztuce (kryzys ekonomiczny, nędza, bezrobocie, narodowe ruchy faszystowskie, widmo rewolucji, totalitaryzmy itp.) – dokonuje analizy i interpretacji wiersza Czesława Miłosza <i>O książce</i> – określa, jaki portret ludzi swej epoki kreśli poeta (krytyka współczesności) – komentuje występujące w wierszu relacje między realnym czasem historycznym a biblijnym czasem apokalipsy, wyciąga wnioski – wskazuje katastroficzne wizje w wierszach Józefa Czechowicza <i>przez kresy, żal</i>, interpretuje ich symbolikę – wskazuje stylistyczne wykładniki muzyczności, określa ich funkcje (np. instrumentację głoskową, onomatopeje, środki służące rytmizacji) – na podstawie wierszy Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego poznanych w gimnazjum wskazuje cechy poezji autora <i>Zaczarowanej drożki</i> – w wierszu <i>Koniec świata. Wizje świętego Ildefonsa...</i> rozpoznaje odmienną konwencję (groteska, satyra itp.) i jej związek z kulturą karnawału – przedstawia i interpretuje sposób wykorzystania aluzji biblijnych w wierszu Konstantego Ildefonsa Gałczyńskiego

		<p>Paweł Rodak <i>Wyobraźnia poetów spełnionej apokalipsy</i> (fragment)</p>	<ul style="list-style-type: none"> – w czytanych wierszach wskazuje i *interpretuje symbolikę apokaliptyczną (biblijną) – na podstawie czytanych wierszy określa główne cechy poetyki katastroficznej (np. nawiązanie do tradycji symbolizmu, wizyjność) – opisuje budowę czytanych wierszy, odróżnia wiersze tradycyjne od awangardowych – w czytanych utworach wskazuje środki językowe o funkcji ekspresywnej, np. formy kontrastywne, określenia dynamizujące wypowiedź, hiperbolizacje, metafory nacechowane emocjonalnie, inne środki składniowe i leksykalne – wyraża własne odczucia na temat czytanych wierszy <p>Krzysztofa Kamila Baczyńskiego</p> <ul style="list-style-type: none"> – interpretuje czytane wiersze, formułując wnioski na podstawie analizy kierowanej przez nauczyciela – określa charakter przestrzeni ukazanej w wierszach, interpretuje wypełniające ją elementy; *rozpoznaje jej wizyjność – określa nastroj czytanych utworów (uwzględniając ich segmentację) – nazywa wartości (także przeciwstawne) obecne w czytanych utworach – wskazuje środki językowe i stylistyczne sygnalizujące, iż poeta (podmiot liryczny) mówi w imieniu pokolenia – przedstawia biografię Krzysztofa Kamila Baczyńskiego jako reprezentanta „pokolenia spełnionej apokalipsy” – wyjaśnia określenie „poeci spełnionej przepowiedni” (lub: „spełnionej apokalipsy”), odwołując się do przeczuc przedwojennych katastrofistów i wyjaśniając metaforę apokalipsy – na podstawie czytanych utworów przedstawia obraz wojny jako apokalipsy, uwzględnia poetykę wierszy (rozpoznaje liryczny typ wizyjnej ekspresji) – interpretuje zawarty w czytanych wierszach obraz wojny jako
--	--	--	--

			<p>rozpadu ogólnoludzkiego porządku i upadku uniwersalnych wartości</p> <ul style="list-style-type: none"> – wskazuje, jak poeci wojenni pojmowali obowiązek moralny spoczywający na poecie i człowieku – odwołując się do przeczytanych utworów, wyjaśnia, na czym polega tragizm i heroizm pokolenia wojennego – porównuje obraz pokolenia wojennego zawarty w <i>Kamieniach na szaniec</i> z obrazem zawartym w poezji Krzysztofa Kamila Baczyńskiego – czyta ze zrozumieniem fragment eseju na temat wyobraźni poetów spełnionej apokalipsy i odpowiada na pytania do tekstu – charakteryzuje katastroficzną wyobraźnię Krzysztofa Kamila Baczyńskiego, uwzględnia komentarz Pawła Rodaka, przygotowuje wypowiedź pisemną lub ustną na ten temat – wymienia elementy sytuacji komunikacyjnej – rozpoznaje i nazywa funkcje tekstu: emotywną, perswazyjną, informatywną, estetyczną, *metajęzykową, *fatyczną, wskazuje cechy każdej z nich
8. Po katastrofie. Literatura wobec zagłady	7P	<p>Tadeusz Borowski, wybrane opowiadanie, np. <i>Proszę państwa do gazu</i> Gustaw Herling-Grudziński <i>Inny świat</i> Hanna Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i> Anna Świrszczyńska <i>Budowałam barykadę</i> Władysław Broniewski <i>Ballady i romanse</i></p> <p>informacje o powstaniu warszawskim Bronisław Linke <i>Egzekucja w ruinach getta</i> rysunek Haliny Ołomuckiej</p>	<ul style="list-style-type: none"> – streszcza, relacjonuje (i komentuje) wybrane opowiadania oświęcimskie Tadeusza Borowskiego, wykorzystując wiadomości z historii na temat obozów koncentracyjnych – interpretuje czytane fragmenty opowiadań na podstawie analizy tekstu (opisuje rzeczywistość obozową, analizuje ludzkie postawy i sposób ich przedstawienia) – przedstawia wizję obozu opisaną przez Tadeusza Borowskiego (wytwór kultury europejskiej; model państwa totalitarnego – kwintesencja systemu hitlerowskiego) – na przykładzie Tadka i innych postaci charakteryzuje więźnia obozów hitlerowskich, wskazuje fragmenty świadczące o jego uprzedmiotowieniu – wyjaśnia określenie „człowiek zlagrowany” – w interpretacji opowiadania wykorzystuje wiedzę historyczną

		<p>Krzysztof Penderecki <i>Tren „Ofiarom Hiroszimy”</i></p> <p>Józef Szajna <i>Ściana butów</i> Andrzej Wróblewski <i>Rozstrzelanie surrealistyczne</i></p> <p>Stanisław Burkot [<i>Formuła poezji Tadeusza Różewicza</i>]</p> <p>Miron Białoszewski <i>Pamiętnik z powstania warszawskiego</i> (przypomnienie lektury z gimnazjum)</p> <p><i>Kanał</i>, reż. Andrzej Wajda</p>	<p>oraz wiadomości biograficzne o autorze, odróżnia Tadka – bohatera literackiego od postaci pisarza</p> <ul style="list-style-type: none"> – odwołując się do tekstu, charakteryzuje styl, jakim pisane są opowiadania i sposób prowadzenia narracji (behawioryzm, styl lapidarny) – w czytanim opowiadaniu wskazuje cechy dokumentu i literatury pięknej – streszcza, opowiada, relacjonuje fragmenty <i>Innego świata</i> w kontekście wiedzy historycznej i biografii autora, wskazuje dokumentalny charakter książki – rozpoznaje w powieści cechy pamiętnika, określa zasadę kompozycji i sposób prowadzenia narracji – szczegółowo analizuje i interpretuje wskazane fragmenty (np. studium męczeństwa Kostylewa) – przedstawia metody fizycznego i psychicznego niszczenia ludzi w państwie sowieckim – charakteryzuje system obozów sowieckich jako obraz totalitaryzmu – interpretuje tytuł i motto powieści – formułuje główny problem i przesłanie utworu (ocalenie człowieczeństwa i wewnętrznej wolności, obraz człowieka, który nie chce się poddać złu i tragicznemu losowi) – interpretuje <i>Inny świat</i> jako wyraz odmowy poddania się złu – przedstawia faktograficzny charakter książki Hanny Krall <i>Zdążyć przed Panem Bogiem</i>, m.in. wyjaśnia, kim był Marek Edelman i jaką rolę odegrał w powstaniu w getcie warszawskim – wskazuje dwie płaszczyzny czasowe relacji Marka Edelmana i określa, co je łączy – na podstawie relacji Marka Edelmana interpretuje wybuch powstania w getcie jako walkę o godną śmierć – interpretuje tytuł utworu – wyjaśnia, dlaczego Edelman twierdzi, że „nie nadaje się na
--	--	---	---

			<p>bohatera” i odrzuca wszelkie sugestie heroizacji powstania w getcie</p> <ul style="list-style-type: none">– wyjaśnia znaczenie i pochodzenie słowa „holocaust”– zbiera materiały do syntezy: „Literackie świadectwa lat wojny i okupacji – dokument czy literatura piękna?” (m.in. opracowuje bibliografię najważniejszych pozycji i gromadzi wiadomości o ich autorach, wykorzystując informacje z podręcznika i znalezione samodzielnie w szkolnej bibliotece, internecie)– wskazuje cechy reportażu w utworze Hanny Krall– określa, które cechy zbliżają utwór do literatury pięknej, które zaś nadają mu wartość dokumentu– interpretuje wiersze Tadeusza Różewicza, wykorzystując kontekst historyczny oraz kontekst literacki (poznane wcześniej utwory ukazujące człowieka i jego system wartości w sytuacji ekstremalnej)– określa, kim jest (w poezji Tadeusza Różewicza) człowiek, który ocalał z katastrofy– odwołując się do czytanych wierszy, wskazuje moralistyczny wymiar utworów Różewicza (diagnoza rozpadu wartości, „poszukiwanie nauczyciela i mistrza”, który pomoże odbudować ład)– omawia strategię pisarską poety (mówienie ze „ściśniętym gardłem”) w kontekście pytania, czy możliwa jest „sztuka po Oświęcimiu”– w wierszach Tadeusza Różewicza dostrzega zatarcie granicy między językiem poezji i językiem prozy, ilustruje je przykładami– omawia fragment <i>Pamiętnika z powstania warszawskiego</i> pod kątem analizy języka: wypisuje przykłady składniowych i leksykalnych środków językowych charakterystycznych dla polszczyzny mówionej, wyjaśnia, na czym polega funkcja estetyczna tekstu– przygotowuje pisemną wypowiedź, w której przedstawia
--	--	--	---

			osobowość „człowieka totalitarnego”, wykorzystuje informacje z podręcznika oraz z innych źródeł wiedzy – bierze udział w dyskusji „Żołnierze i cywile w powstaniu” na podstawie utworów o powstaniu warszawskim i powstaniu w getcie warszawskim
9. Rozrachunki ze stalinizmem	1P+5J	<p>budownictwo socrealistyczne, np. Nowa Huta, Pałac Kultury i Nauki w Warszawie plakat socrealistyczny portrety przywódców piosenki socrealistyczne, np. <i>Budujemy nowy dom</i>, wykonanie Chór Czejanda</p> <p><i>Człowiek z marmuru</i>, reż. Andrzej Wajda <i>Przesłuchanie</i>, reż. Ryszard Bugajski</p> <p>Adam Ważyk <i>Poemat dla dorosłych</i> (fragment)</p>	<p>– podaje główne założenia i cechy sztuki socrealistycznej, odnosi je do znanych sobie tekstów kultury (poezja, plakat, malarstwo, piosenki)</p> <p>– ogólnie omawia warunki polityczne i społeczne w różnych okresach PRL i ich wpływ na sztukę tego czasu (naciski polityczne, indoktrynacja, propaganda, cenzura, zakłamywanie rzeczywistości, przemilczanie niewygodnych tematów, aluzyjność; w okresie późniejszym – nurt opozycji)</p> <p>– wyjaśnia określenie „nowomowa”, wskazuje i objaśnia jej funkcje</p> <p>– wyjaśnia, na czym polega postawa nazwana przez Czesława Miłosza „Ketmanem”</p> <p>– charakteryzuje język nowomowy komunistycznej, zwraca uwagę na czarno-biały obraz rzeczywistości</p> <p>– dostrzega różnicę między perswazją a manipulacją</p> <p>– omawia zjawisko manipulacji w reklamie</p> <p>– omawia zjawisko manipulacji w języku polityki</p> <p>– omawia zjawisko manipulacji na wybranych przykładach</p>
10. Po-wtórzenie i zebranie materiału z drugiego semestru klasy II	2		– prezentuje w ujęciu syntetycznym zagadnienia literackie i kulturowe omówione w drugim semestrze klasy II
Praca klasowa	2+1	wypracowanie,	– wie, czym jest estetyka wypowiedzi

obejmująca utwory omawiane w drugim semestrze klasy II		poprawa	<ul style="list-style-type: none">– dba o estetykę własnych wypowiedzi pisemnych i ustnych– dostrzega w wypowiedziach własnych i cudzych błędy językowe, poprawia je– określa podstawowe typy błędów językowych
--	--	---------	---